

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSS.422.28.2017.EK

Warszawa, 16 czerwca 2017 roku

Pan
Konstanty Radziwiłł
Minister Zdrowia

kolejny raz zwracam się do Pan Ministra w bardzo ważnej - w mojej ocenie sprawie - psychiatrii dzieci i młodzieży. Temat ten wciąż jest obecny w treści próśb wpływających do Rzecznika Praw Dziecka. Zgłaszane sprawy dotyczą różnych aspektów zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, w tym trudności w dostępie do właściwego leczenia i terapii.

Wielokrotnie w tych sprawach występowałem¹ do Ministra Zdrowia, podnosząc szczegółowe zagadnienia psychiatrii dzieci i młodzieży.

Uczestnictwo w Kongresie Zdrowia Psychicznego i udział w sesji poświęconej problematyce dzieci i młodzieży pozwoliło mi na pozyskanie dodatkowych informacji dot. problemów psychiatrii, widzianej zarówno oczami pacjentów i ich opiekunów, jak również personelu medycznego i terapeutycznego świadczącego małoletnim pacjentom usługi zdrowotne. Opis bieżącej sytuacji uświadamia, jak pilna jest potrzeba podjęcia działań służących rozwiązaniu problemów psychiatrii dzieci i młodzieży.

Złożone procesy cywilizacyjne, globalizacja, dostęp do ogromnej liczby informacji, możliwość używania środków zmieniających świadomość, zmiany w świecie wartości, akceptacja dla konsumpcjonizmu, możliwość nawiązywania „wirtualnych” kontaktów międzyludzkich, w tym zastępowanie nimi realnych relacji oraz tempo tych zmian sprzyja narastaniu zjawisk generujących liczbę osób wymagających specjalistycznego wsparcia, w tym pomocy psychiatrycznej. Zjawiska powyższe w sposób wielokrotniony dotyczą ludzi młodych, gdyż to oni muszą dorastać emocjonalnie i społecznie w obecnym świecie.

¹ ZSS.422.36.2015.EK; ZSS/500/4/2014/MW; ZSS/500/18/2014/MW;

Tempo wzrostu potrzeb z zakresu opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży i dysproporcja w możliwości ich zaspokojenia wzbudza zrozumiałe zaniepokojenie.

Liczba dzieci i młodzieży wymagających profesjonalnej pomocy psychiatry jest oceniana przez specjalistów na 600 tysięcy, tj. 9% populacji osób w wieku rozwojowym. Oznacza to, że skala problemów wymagających rozwiązania jest bardzo duża, dlatego nie można nadal odkładać terminu ich podjęcia.

Ważne jest, by w przestrzeni społecznej upowszechniał się pogląd zawarty w przesłaniu uczestników Kongresu Zdrowia Psychicznego, że: *zdrowie psychiczne jest wielką wartością, fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, którego ochrona należy do obowiązków państwa.*

Szczególnie istotne jest podejmowanie działań profilaktycznych i terapeutycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, jako osób będących w okresie kształtowania swojej osobowości, emocjonalności i nauki zasad współżycia społecznego.

Mam świadomość, że nie wszystkie problemy psychiatrii dzieci i młodzieży mogą zostać rozwiązane w resorcie zdrowia. Niezbędna jest stała współpraca z resortem edukacji, sprawiedliwości i polityki społecznej.

Dziecko, nastolatek leczone psychiatrycznie na ogół tylko przez pewien okres przebywa w stacjonarnej placówce leczniczej. Potem wraca do swojego środowiska, rodziny, rówieśników. Aby mogło dalej rozwijać się i funkcjonować społecznie - pomimo zdiagnozowanej choroby - musi mieć zapewnioną możliwość kontynuowania terapii w przyjaznym dla niego środowisku. Będzie to możliwe jedynie wówczas, gdy działania na rzecz zdrowia psychicznego i możliwości jego wspierania bądź odzyskiwania będą akceptowane społecznie, w tym postrzegane jako istotna wartość.

Inaczej mówiąc, musi funkcjonować sprawny system leczenia dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Równolegle powinny być prowadzone działania z zakresu profilaktyki tych zaburzeń, skierowane m.in. do dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli, policjantów. Obecnie żaden z tych obszarów nie jest funkcjonalny oraz zabezpieczający potrzeby dzieci i młodzieży.

Problemy, które pilnie wymagają rozwiązania to: dostępność dzieci i młodzieży do leczenia psychiatrycznego, finansowanie placówek psychiatrycznych, niewystarczająca liczba kadry psychiatrów dziecięcych, bardzo niskie wynagrodzenia personelu terapeutycznego pracującego w placówkach psychiatrycznych, niedostępność do optymalnej dla pacjenta

terapii, w tym terapii rodzin, brak placówek psychiatrii środowiskowej. Przy tak dużej liczbie problemów konieczne jest wskazanie spraw priorytetowych.

W mojej ocenie oczekiwane zmiany w psychiatrii dzieci i młodzieży bardzo trafnie zostały ujęte w Aneksie do Deklaracji I Kongresu Zdrowia Psychicznego.

Wyrażam nadzieję, że będą one ważnym drogowskazem przyszłych kierunków działań dla poprawy sytuacji psychiatrii dzieci i młodzieży. Jako Rzecznik Praw Dziecka deklaram gotowość do współpracy w zakresie ich realizacji.

Mając na względzie dobro dzieci i konieczność zapewnienia im zdrowotnego bezpieczeństwa, powołując się na upoważnienie Rzecznika Praw Dziecka do podejmowania działań w interesie dzieci określone przepisami art. 3, 10a i 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r., poz. 922) proszę o dokonanie analizy przedstawionej problematyki oraz zajęcie stanowiska w sprawie.

Z wyrazami szacunku
Marek Piński